

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

Strukturendringer

Kommunalminister Erna Solberg

Innlegg for Nordea

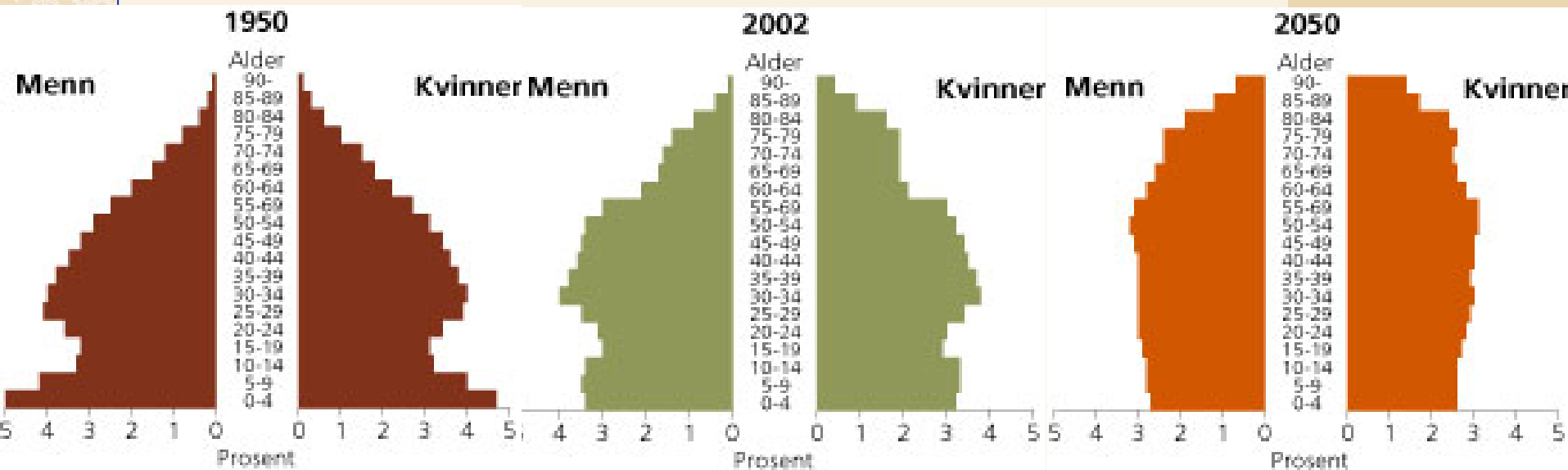
3. mars 2005

Hva vil vi med kommunene?

- Gode tjenester tilpasset den enkeltes behov
- Levende lokaldemokratier med reell innflytelse for innbyggerne
- Økt handlingsrom innenfor overordnede rammer
- Generalistkommunesystem forutsetter robuste kommuner

Fra pyramide til stabbur

Vår største utfordring er:

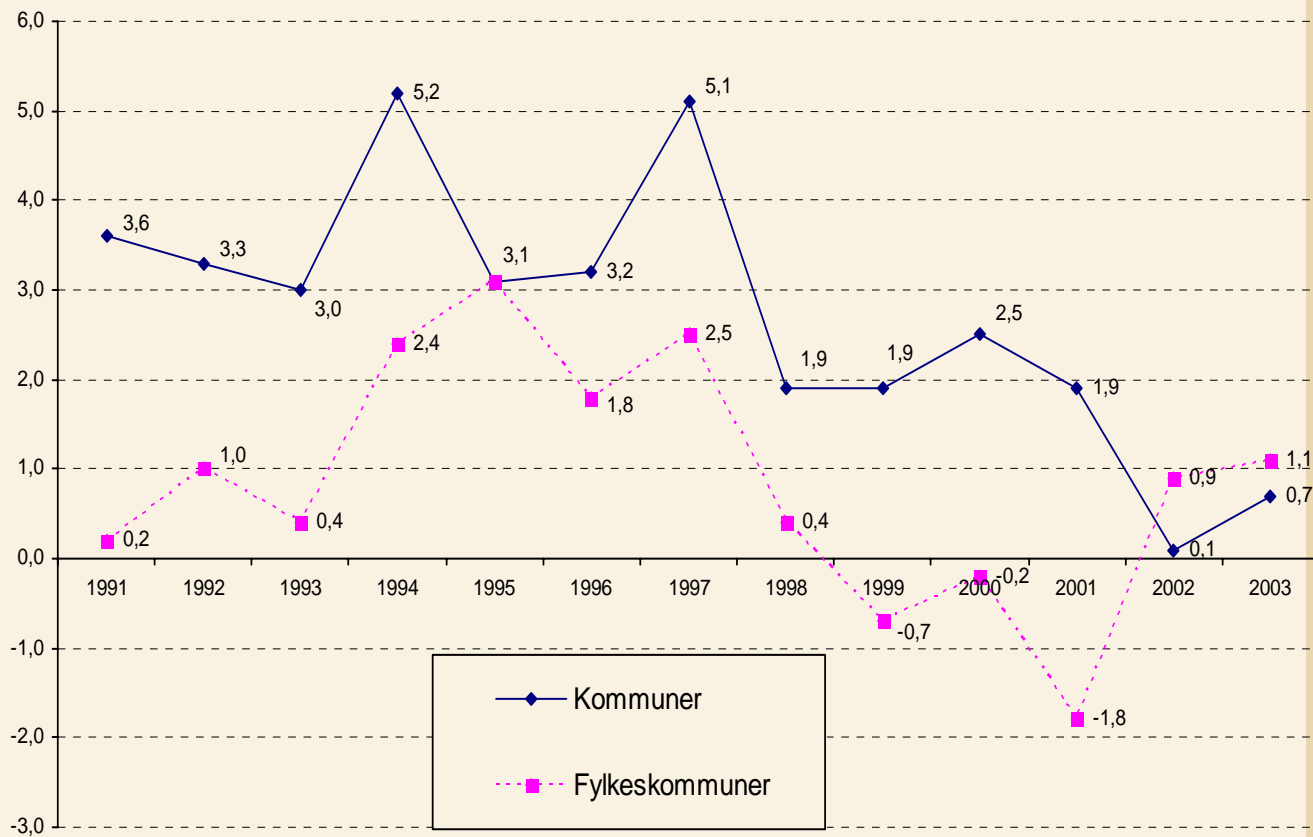
Generasjonenes Grand Canyon

” *”Ikke noe bry for min skyld”* var en av den eldre generasjonens grunnutsagn. I dag er det *”fordi jeg fortjener det”*- generasjonen som herjer. Det er ganske langt mellom disse generasjonene”

Ivar Erønes

Netto driftsresultat 1991-2003. (pst. av driftsinntekter)

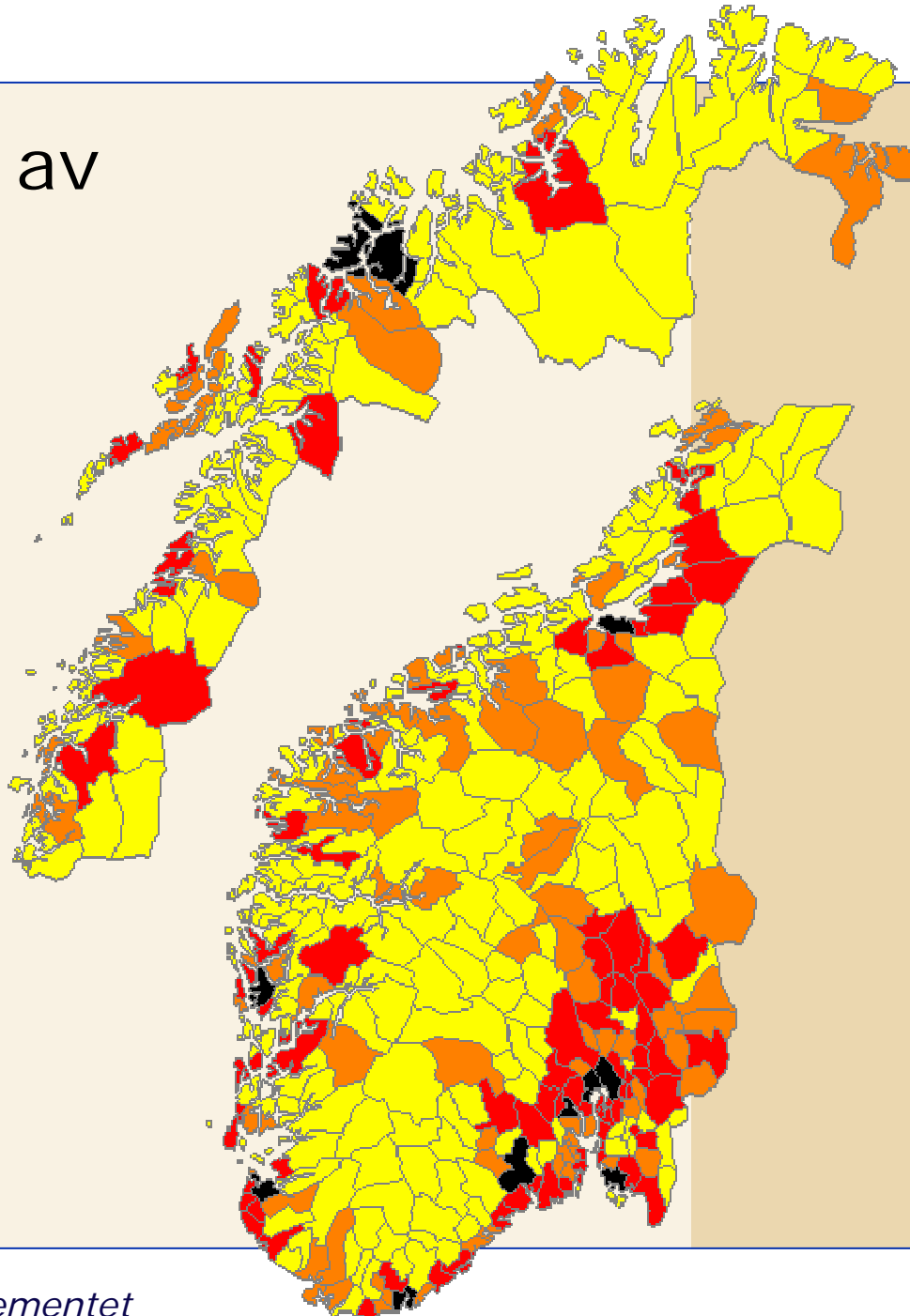
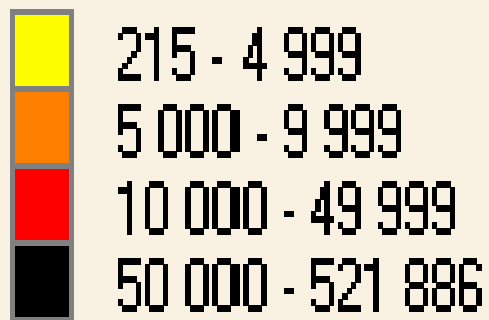

Trekk ved kommunestrukturen

- Uhensiktsmessig kommunestruktur i mange områder i forhold til oppgaver og ansvar
  - Mange små kommuner
  - Flerkommunale byområder
  - Uheldige kommuneavgrensninger

Behov for endring av strukturen

Innbyggere 1.1.2004

nrk.no

Artikkelen er hentet fra

<http://www.nrk.no/nyheter/innenriks/3305116.html>

Barnevernet mangler fagfolk

Over halvparten av kommunene mangler fagfolk i de tunge barnevernsakene, viser en ny

www.dagsavisen.no

NYHETSOVERSIKT

INNRIS

INNRIS

RT

LTUR

MMENTAR

ENDE LØRDAG

ENSELØS

DAG

Kommuner slurver med smittevern

18. 08. 2003: Oslo (ANB): É av fire kommuner bryter loven. En ny undersøkelse viser at mange kommuner ikke har lovpålagte smittevernplaner.

Kommuner svikter skolebarna

Elevene får ikke det skoletilbudet de har på i over halvparten av landets kommuner, nasjonal tilstandsrapport slår fast at loven brytes.

Aftenposten
NETTUTGAVEN

ANNONSEBESTILLING KUNDESENTER TIPS OSS KAKI AFTEPOSTENGUIDEN NETTRADIO FOR

Det vanskeligste med telefonmøter fra **02 119** er å huske nummeret!

- og klikker du her er også det problemet løst!

meet.no

02 119

telefonmøte

ØKONOMI

Oppdatert 13.01.02, kl 23:30

Småkommuner taper kompetansekamp

Små kommuner og distriktene taper kampen om den høyest utdannede arbeidskraften. Løsningen kan være kommunesammenslåing, mener organisasjonen Akademikerne

TIRSDAG
Dagsavisen

www.dagsavisen.no

NYHETSOVERSIKT

INNRIS

Kommuner uten jurister

To av tre kommuner har ikke egen juridisk

NYHENDE

SPORT

UNDERHALDNING

MAT

MUSIKK

LITTERATUR

> Nyheter > Distrikt > NRK Sogn og Fjordane

Lokalt miljøarbeid har stoppa opp

Lokalt miljøarbeid i norske kommunar har stoppa heilt opp, seier miljøforskarane. Miljøorganisasjonane og forskarar feller ein knusande dom over Lokal Agenda 21.

Publisert 04.03.2004 08:51. Oppdatert 04.03.2004 09:34.

Av [Noralv Pedersen](#) og [Jostein Nyfløtt](#).

LYD OG VIDEO

Her er det verst

En nylig oppdatert liste over de kommunene som er sterkest preget av vikarbruk og legemangel, viser stor spredning. Her er de ti hvor det pr 1. januar 2005 er flest som står på «lister uten lege», rangert etter prosentandel av det totale innbyggertallet.

Personer	Lister	Innbyggertall	Prosent «uten lege»
Rendalen	1528	2146	71,2
Tysfjord	1418	2209	64,2
Lurøy	1261	2024	62,3
Gloppen	2230	5741	38,8
Hadsel	2983	8039	37,1
Luster	1789	4926	36,3
Hemne	1498	4294	34,9
Høyanger	1521	4550	33,4
Sogndal	1888	6700	28,1
Rana	2228	25.309	8,8

Kilde: Rikstrygdeverket og SSB

Helsetilsynet advarer mot legevikarer:

Kan true liv og helse

Helse ● Hyppig bruk av legevikarer i småkommuner vekker bekymring hos Helsetilsynet. Minst 65.000 innbyggere er utsatt for «stor» risiko, mener de.

Ola Karlsen

- For små til å styre oss selv?

Politikk ● Rådmann Gunnbjørn Berggård i Tydal mener de folkevalgte i små kommuner sliter med å ta upopulære avgjørelser. Tydals spareprosjekt er unntatt offentlighet, av hensynet til ro.

Hans Bårdsgård

hans.baardsgaard@nationen.no

- Vi har tæret på fond i ti år. Nå er det tomt.

Rådmann Gunnbjørn Berggård skal knipe tre millioner kroner i kommunal sektor i Tydal. Av rundt 930 innbyggere står 150 på lønnslista til fjellkommunen som har hatt gode inntekter fra kraftutbygging. Men nå må 10 stillinger fjernes.

- Og da snakker vi MÅ fjernes, sier Berggård. Reduksjonen tilsvarer 6-7 prosent av staben, en overkommelig oppgave for de fleste bedrifter.

- Hovedproblemet er at vi har så mange tette relasjoner og så mange hatter på hver enkelt. Slektskap, vennskap, de fleste har tre, fire hatter. Sakene pop-

og administrasjonen utredet en mulig kjøkken-samdrift. Utredningen ble skutt ned politisk før den var kommet i gang.

● Næring: Kommunen bidrar økonomisk for å opprettholde ikke-lov-

Rolf Almåsbygg

”

Det løpende behovet for omstilling lider nok under tette lokale relasjoner.

Ordfører Rolf Almåsbygg

per opp overalt, og overalt i kalenderen. I tillegg kommer politikernes belastning ved å treffe valg. Det er vårt store styringsproblem, sier Berggård.

Ingen

Berggård nevner tre sparegrep som er stanset politisk:

● Strøm. Tydalingene nyter godt av en rekordlav strømpris, sponset av kommunen via billig-

salg av byggetilbud som for eksempel reiselivsservice, båtutleie, grunneierlag og landbruksvikartjeneste.

Smått er godt Rådmannen er ingen tilhenger av kommunesammenslåinger, men frykter at akkurat det kan bli konsekvensen av lokal beslutningsvegring.

Smått er godt i utgangspunktet og demokrati er å mer enn tøft å d i små- en brukt t lenger, for om- tette lo- ører Rolf nmer at sett tøy- , uten å neøko- g riktige og skot ot hold- edrueli- å drive like lett gsgrep, sier Almåsbygg. Nå tvinger virkeligheten seg på: Årets innsparingspakke tilsvarer 3.300 kroner per innbygger.

Summen av små drypp underveis kunne nok ha vært mindre belastende.

” Slektskap, vennskap, de fleste har tre, fire hatter. Sakene popper opp overalt, og overalt i kalenderen. I tillegg kommer politikernes belastning ved å treffe valg. Det er vårt store styringsproblem.

Rådmann Gunnbjørn Berggård

Rådmann Gunnbjørn Berggård

Nationen, mandag 15. mars 2004

”

Slektskap, vennskap, de fleste har tre, fire hatter. Sakene popper opp overalt, og overalt i kalenderen. I tillegg kommer politikernes belastning ved å treffe valg. Det er vårt store styringsproblem.

Rådmann Gunnbjørn Berggård

Smått er godt i utgangspunktet og demokrati er å mer enn tøft å d i små- en brukt t lenger, for om- tette lo- ører Rolf nmer at sett tøy- , uten å neøko- g riktige og skot ot hold- edrueli- å drive like lett gsgrep,

Hvorfor større kommuner?

- Faglig bæredyktighet
- Bredde i tjenestetilbudet – valgfrihet + brukere med sammensatte behov
- Desentralisering av oppgaver – flere tjenester kan tilbys nær innbyggerne
- Ikke svekket demokrati – men andre former
- Bedre arealforvaltning
- Samfunns- og næringsutvikling

Interkommunalt samarbeid

- Uansett kommunestruktur vil det innen utvalgte områder være behov for samarbeid
- **MEN:**
  - Demokratisk underskudd, lukkede nettverk
  - Byråkrati
  - Svakere kostnadskontroll
  - Svekket intern samordning av tjenester for brukere med behov for sammensatte tjenester?

Mulige scenarier

- Statlig beslutning om ny struktur
- Endringer i rammebetingelser, for eksempel inntektssystemet
- Oppgavedifferensiering

Modeller for det regionale nivået

- Modell med landsdelsregioner
- Modell med to forvaltningsnivå
- Folkevalgt mellomnivå som samarbeidsorgan for kommunene
- Modell med differensiert organisering av det regionale nivået
- Modell med enhetsfylke

Landsdelsregioner ?

- Hva gir best tjenester for innbyggerne: Nasjonal styring (av for eksempel samferdsel og høyere utdanning) kontra regional samordning av disse sektorene?
- Hvilke oppgaver vil Stortinget gi nye landsdeler?
- Vil større regioner uten nye oppgaver få sterkere legitimitet enn dagens fylkeskommuner?
- Kan sterkere regioner gi svakere kommuner?

Hervik og Rattsø:

"Den foreslåtte strategi for *innovative regionale motorer* med stor vekt på samarbeidsarenaer kan lett ende opp som møteplasser for politikere, offentlige ansatte og næringslivsledere som har forlatt markedskampen"